

Advies casus DTP-opleidingen Noord-Holland Noord

Inhoud:

- Advies CMMBO
- Bijlagen:
 - Analyse casus DTP-opleidingen Noord-Holland Noord
 - Reactie Mediacollege Amsterdam op advies
 - Reactie ROC Horizon College op advies

Onderwerp: Advies DTP-opleidingen Noord-Holland Noord

Datum: 7 november 2017

Aanleiding

Mediacollege Amsterdam heeft de CMMBO verzocht een advies uit te brengen over zijn verschil van inzicht met ROC Horizon College over diens start van de opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP'er op de locatie Heerhugowaard per schooljaar 2017-2018. Volgens Mediacollege Amsterdam leeft ROC Horizon College met de start van deze opleidingen niet zijn zorgplichten arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid na. Het Mediacollege Amsterdam verzoekt de CMMBO onderzoek te doen en een advies uit te brengen.

Overwegingen

Op basis van de uitgevoerde analyse (zie bijlage 1) komt de CMMBO tot de volgende overwegingen:

- *Eenzelfde opleidingen?*
ROC Horizon College geeft aan zijn DTP-opleidingen anders te positioneren dan Mediacollege Amsterdam, waardoor er sprake zou zijn van verschillende opleidingen. Wil de Commissie een onderzoek kunnen doen naar de naleving van zorgplichten op basis van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs, dan moet eerst vastgesteld worden dat er sprake is van (een) 'eenzelfde' dan wel 'vergelijkbare' opleiding(en) in hetzelfde verzorgingsgebied. Om vast te stellen of hier sprake van is, neemt de CMMBO meerdere aspecten in ogenschouw: de kwalificatie van de opleiding, het curriculum en de context waarbinnen de opleiding wordt aangeboden, de wijze waarop de opleiding in het zakelijk verkeer (o.a. werving studenten) gepositioneerd wordt en of er sprake is van een overlappend verzorgingsgebied (zie bijlage 1, paragraaf 5.1). Op basis van voorgaande aspecten concludeert de CMMBO dat in deze casus in overwegende mate sprake is van vergelijkbare DTP-opleidingen van ROC Horizon College en Mediacollege Amsterdam in een overlappend verzorgingsgebied. Het meest bepalende aspect in dit geval is de inhoud van de kwalificaties: het gaat hier om 'smalle' kwalificaties gericht op (zeer) specifieke beroepen waardoor de ruimte voor scholen om te komen tot onderscheidende opleidingen gering is.
- *Arbeidsmarktperspectief:*
De Commissie concludeert dat ROC Horizon College voor zijn opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP'er zijn zorgplicht arbeidsmarktperspectief niet naleeft. De belangrijkste redenen voor deze conclusie is dat ROC Horizon College het arbeidsmarktperspectief onvoldoende heeft onderbouwd alvorens de opleiding te starten, bij het inschrijven van deelnemers in onvoldoende mate overeenstemming heeft bereikt met Mediacollege Amsterdam over het arbeidsmarktperspectief van de opleidingen en in onvoldoende mate heeft onderzocht of in de regio voldoende stageplaatsen beschikbaar zijn (artikel 5, onderdelen c, e en g van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs).

ROC Horizon College baseert het veronderstelde arbeidsmarktperspectief met name op de volgende twee bronnen:

-
- o Gegevens van SBB, met name 'Kans op werk'. Het oordeel 'voldoende' kans op werk wordt volgens de Commissie door ROC Horizon College zodanig geïnterpreteerd dat het aanbod aan DTP-opleidingen in Noord-Holland Noord uitgebreid kan worden. Dit is volgens de Commissie een onjuiste interpretatie. Het oordeel 'voldoende' kans op werk betekent volgens de onderliggende systematiek dat er (voorjaar 2017) een redelijke balans is tussen de verwachte instroom op de arbeidsmarkt van gediplomeerde DTP-ers die in deze regio wonen en het aantal vacatures voor DTP-ers in deze regio. Uit onderliggende gegevens blijkt voorts dat deze balans voor de regio Noord-Holland Noord is gebaseerd op een verwachte instroom van ruim 10 gediplomeerden voor ieder van beide DTP-opleidingen in relatie tot minder dan 10 vacatures voor ieder van beide opleidingen. De arbeidsmarkt voor DTP-ers in Noord-Holland Noord is dus in absolute omvang klein en verhoudt zich volgens de Commissie in overwegende mate tot het redelijk constante aantal DTP-studenten van Mediacollege Amsterdam dat in Noord-Holland Noord woont (in totaal ruim 40 studenten). Volgens de Commissie is er daarnaast geen ruimte voor meer dan een verdubbeling van het aantal DTP-studenten dat in die regio woont door de start van DTP-opleidingen door ROC Horizon College (beoogd aantal DTP-studenten is 65).
 - o De beschikbaarheid van stageplaatsen. ROC Horizon College geeft aan dat er voldoende stageplaatsen beschikbaar (zullen) zijn in Noord-Holland Noord die het arbeidsmarktperspectief zouden bevestigen. Op verzoek van de CMMBO heeft ROC Horizon College vervolgens op 2 oktober 2017, dus ruim na de start van de betreffende opleidingen, een lijst van 28 beoogde stagebedrijven ontvangen. Deze is door de CMMBO aan de hand van beschikbare bronnen geanalyseerd met als resultaat dat er op dat moment slechts 3 leerbedrijven in Noord-Holland Noord de benodigde erkenning hebben én een stageplaats beschikbaar hebben. ROC Horizon College zet zijn wervingsactiviteiten voor stageplaatsen onder communicatie- en mediabedrijven in en buiten Noord-Holland Noord op dit moment voort om alsnog voldoende stageplaatsen te vinden en benadert hierbij leerbedrijven die ook reeds samenwerken met Mediacollege Amsterdam waardoor er concrete aanwijzingen zijn dat er sprake is van komende verdringing van stageplaatsen voor DTP-studenten. De Commissie concludeert daarom dat ROC Horizon College een te optimistische en onvoldoende onderbouwde schatting van beschikbare stageplaatsen heeft gemaakt en onvoldoende heeft onderzocht, in afstemming met Mediacollege Amsterdam, of er daadwerkelijk voor alle DTP-studenten die in Noord-Holland Noord wonen een stageplaats beschikbaar is.

2

Daarnaast blijkt uit andere informatiebronnen, zoals (regionale) arbeidsmarktstudies van GOC en gegevens van CBS en ROA, dat het (regionale) arbeidsmarktperspectief voor de niveau 2 opleiding Medewerker DTP nagenoeg ontbreekt (de opleiding is enkel nog relevant uit oogpunt van doorstroom naar niveau 3) en voor de niveau 3 opleiding Allround DTP-er op langere termijn zeer matig is (zie bijlage 1, paragraaf 5.4). De Commissie constateert dat ROC Horizon College dergelijke inzichten niet waarneembaar heeft betrokken bij de afweging DTP-opleidingen te gaan starten. Dit in afwijking van artikel 5 van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs. De Commissie komt daarom tot de conclusie dat ROC Horizon College het arbeidsmarktperspectief van de gestarte DTP-opleidingen in onvoldoende mate heeft onderbouwd.

- *Doelmatigheid:*

ROC Horizon College heeft het voornemen voor starten van de DTP-opleidingen actief kenbaar gemaakt aan andere mbo-instellingen die in Noord-Holland Noord gevestigd zijn en tijdig gemeld aan het Register voornemen starten en beëindigen beroepsopleidingen, zodat (volgens ROC Horizon College) een ieder ook buiten de regio Noord-Holland Noord daar kennis van kon nemen. Dit laatste geldt ook voor het Mediacollege Amsterdam dat niet in de regio Noord-Holland Noord gevestigd is.

De Commissie stelt vast dat de Branchecode goed bestuur in het mbo bij lidmaatschapsis 17 expliciet aandacht vraagt voor de bovenregionale of soms landelijke functie van een specifieke opleiding van een (vak)instelling en dat ook uit de (wettelijke) positie van vakinstellingen voortvloeit dat opleidingen van vakinstellingen doorgaans een bovenregionale functie hebben voor hun branche(s). In deze casus had ROC Horizon College volgens de Commissie daarom moeten en kunnen nagaan dat Mediacollege Amsterdam reeds de opleidingen DTP verzorgt voor studenten die in Noord-Holland Noord wonen en daar stageplaatsen werft. Op basis van deze inzichten had ROC Horizon College, in lijn met de Branchecode en de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs, zelf actief in bestuurlijk overleg moeten treden met Mediacollege Amsterdam. Indirect informeren via een melding aan het Register is onvoldoende afstemming op basis van de Branchecode en Beleidsregel. Pas op verzoek van Mediacollege Amsterdam is bestuurlijk overleg op gang gekomen. Tot slot constateert de Commissie dat het overleg niet tot afstemming heeft geleid.

De Commissie concludeert dat hiermee ROC Horizon College deels, maar in overwegende mate onvoldoende, invulling heeft gegeven aan de bedoeling van de relevante bepaling(en) over doelmatigheidsoverleg in de Branchecode goed bestuur in het mbo en de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs. Voor een specifieke opleiding als DTP verwacht de Commissie dat een instelling actief in kaart brengt welke andere (vak)instelling deze aanbiedt voor jongeren in het betreffende verzorgingsgebied en daarmee tijdig actief overleg zoekt en tot afstemming komt.

Tevens constateert de Commissie dat deze handelswijze van ROC Horizon College voorshands geen invloed heeft gehad op de daadwerkelijke instroom van Mediacollege Amsterdam in schooljaar 2017-2018. Er volgen nu enkel meer studenten in Noord-Holland Noord een DTP-opleiding hetgeen vooral uit oogpunt van arbeidsmarktperspectief volgens de Commissie ongewenst is.

Advies

Op basis van voorgaande overwegingen komt de CMMBO tot het volgende advies:

- De CMMBO adviseert ROC Horizon College, wegens het niet naleven van de zorgplicht arbeidsmarktperspectief voor de opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP-er, deze opleidingen te beëindigen. Dit op een wijze dat huidige studenten hun opleiding kunnen afronden, maar er vanaf heden geen nieuwe instroom van studenten meer plaatsvindt.
- Daarnaast verzoekt de CMMBO Mediacollege Amsterdam met ROC Horizon College, indien nodig, tot afspraken te komen zodat huidige DTP-studenten van ROC Horizon College hun opleiding kunnen afronden.

Hoogachtend,

De Commissie macrodoelmatigheid mbo,

Prof. dr. F. Leijnse
Voorzitter

ir. C.J. van Overveld
Secretaris

Bijlage 1: Analyse casus opleidingen DTP Noord-Holland

1. Indiener

Naam en contactgegevens
Mediacollege Amsterdam Postbus 67003 1060 JA Amsterdam

2. Overige betrokken partij(en)

Naam en contactgegevens betrokken partij(en)
ROC Horizon College Postbus 30 1800 AA Alkmaar

3. Aard van het verzoek

Aard verzoek
<p>Mediacollege Amsterdam heeft de CMMBO verzocht een advies uit te brengen over zijn verschil van inzicht met ROC Horizon College over de macrodoelmatigheid van de door ROC Horizon College per schooljaar 2017-2018 aangeboden opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP'er op de locatie Heerhugowaard¹.</p> <p>De Commissie beschouwt de voorliggende adviesaanvraag als een verzoek tot geschilbeslechting in de zin van haar niet-wettelijke taak belanghebbenden te adviseren bij een verschil van inzicht over de doelmatigheid en/of het arbeidsmarktperspectief van mbo-opleidingen. Dit op basis van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs. Aangezien het hier om een verschil van inzicht tussen twee mbo-instellingen gaat, houdt de Commissie ook rekening met de Branchecode goed bestuur in het mbo, met name de artikelen 16 t/m 18. De Commissie adviseert in dezen niet aan de minister.</p>

¹ 'Verzoek om onderzoek naar arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid van voorgenomen aanbod van bekostigde mbo-opleidingen DTP, Mediacollege Amsterdam, juni 2017.

4. Beschrijving van het verzoek aan de CMMBO

Samenvatting verzoek

Het Mediacollege Amsterdam (Mediacollege) biedt in Amsterdam reeds geruime tijd de opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP'er aan. Najaar 2016 signaleert Mediacollege dat ROC Horizon College (Horizon College) via zijn website studenten werft voor de opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP'er die vanaf schooljaar 2017-2018 in Heerhugowaard van start gaan. Volgens Mediacollege heeft Horizon College geen bestuurlijk overleg gevoerd met Mediacollege over de voorgenomen start van deze opleidingen. Dit in strijd met de branchecode² en wettelijke zorgplichten. Op verzoek van Mediacollege vindt in januari 2017 voor het eerst bestuurlijk overleg plaats met Horizon College over diens voorgenomen start van DTP-opleidingen, gevolgd door meerdere overlegmomenten in het voorjaar van 2017. Dit overleg leidt echter niet tot overeenstemming.

Volgens Mediacollege leeft Horizon College met de start van de opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP'er per schooljaar 2017-2018 in Heerhugowaard niet zijn zorgplichten arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid na. Het Mediacollege verzoekt de CMMBO onderzoek te doen en een advies uit te brengen.

5. Analyse casus

Analyse

5.1 Op welke mbo-opleidingen richt het verzoek zich?

Het verzoek van het Mediacollege richt zich op de inmiddels gestarte opleidingen Medewerker DTP en de opleiding Allround DTP'er van Horizon College.

Het Horizon College is van mening dat zijn DTP-opleidingen zich onderscheiden van die van het Mediacollege en het daarom niet om dezelfde, vergelijkbare opleidingen gaat. De punten waarop o.a. zijn DTP-opleidingen zich volgens Horizon College onderscheiden zijn als volgt³:

- Horizon College richt zich op vormgeven voor én van het bedrijfsleven in de regio Noord-Holland Noord “met een focus op de representatie van het bedrijfsleven”. Het voor deze opleiding relevante bedrijfsleven bestaat voor het Horizon College met name uit het meerdere sectoren bestrijkende midden- en kleinbedrijf waar ook communicatie-uitingen door DTP-ers worden verzorgd. Het accent ligt op het technische aspect van vormgeving en niet zozeer op het creatieve aspect.
- De opleidingen richten zich op bedrijven en studenten uit de regio Noord-Holland Noord.

Hiermee onderscheidt Horizon College zich naar zijn opvatting van “andere mbo-opleidingen binnen de creatieve industrie die zich richten op de media- en/of entertainmentindustrie en de nadruk leggen op het creatieve aspect van vormgeving”.

Wil de Commissie een onderzoek kunnen doen naar de naleving van zorgplichten op basis van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs, dan moet er allereerst sprake zijn van ‘eenzelfde’

² Branchecode goed bestuur in het mbo, MBO Raad, 2014, p. 10, lidmaatschapseis 17

³ Brief ROC Horizon College aan CMMBO, d.d. 14 september 2017

dan wel 'vergelijkbare' opleidingen⁴ in hetzelfde verzorgingsgebied. Om vast te stellen of hier sprake van is, neemt de CMMBO meerdere aspecten in ogenschouw: de kwalificatie van de opleiding, het curriculum en de context waarbinnen de opleiding wordt aangeboden, de wijze waarop de opleiding in het zakelijk verkeer (o.a. werving studenten) gepositioneerd wordt en of er sprake is van een overlappend verzorgingsgebied.

- *De kwalificaties:*

De betreffende opleidingen van Horizon College en Mediacollege zijn gebaseerd op de kwalificaties Medewerker DTP (niveau 2, crebo 25198) en Allround DTP'er (niveau 3, crebo 25197)⁵. Hieruit blijkt dat een DTP'er wordt opgeleid om te werken bij allerlei typen bedrijven op het gebied van media en communicatie: communicatiebureaus, reclamebureaus, ontwerpbureaus/vormgeefstudio's, webdesignbureaus, multimedialbedrijven, uitgeverijen en drukkerijen. Hij kan ook werkzaam zijn bij andere typen bedrijven met een eigen afdeling voor vormgeving en/of realisatie van eigen media-uitingen. De DTP'er maakt digitale bestanden op ten behoeve van de productie van media-uitingen zoals advertenties, posters, brochures, websites en apps. Het is een overwegend technisch beroep en vormt een schakel tussen vormgevers en producenten van media-uitingen: de DTP'er verzamelt digitale bestanden en bewerkt ze tot digitale bestanden die geschikt zijn om vervolgens te drukken of te printen, te plaatsen op websites, etc.

De kwalificaties zijn te typeren als 'smalle' kwalificaties, gericht op een (zeer) specifiek beroep. De CMMBO constateert als gevolg hiervan dat er naar verhouding weinig tot geen ruimte voor scholen is om op basis van deze kwalificaties tot sterk onderscheidende invullingen van de bijbehorende opleidingen te komen. Ook voor Mediacollege en Horizon College.

- *Het curriculum en context van de opleiding:*

Horizon College geeft aan dat in zijn DTP-opleidingen het accent ligt op het technische aspect van vormgeving en niet zozeer op het creatieve aspect. De Commissie heeft vastgesteld dat dit ook geldt voor de DTP-opleidingen van Mediacollege. Dit is niet verrassend gelet op de inhoud van de onderliggende kwalificaties (zie vorig punt). De opleidingen zijn op dit punt daarom niet sterk onderscheidend.

Uit oogpunt van context geeft Horizon College aan dat men zich met zijn DTP-opleidingen richt op uit het meerdere sectoren bestrijkkende midden- en kleinbedrijf in Noord-Holland Noord waar ook communicatie-uitingen door DTP-ers worden verzorgd. De Commissie constateert dat Horizon College zich nu feitelijk op bedrijven in de communicatie- en mediabranche en grote bedrijven met een eigen communicatieafdeling richt in en buiten de eigen regio Noord-Holland Noord. Dit wordt bevestigd door de lijst van de door Horizon College beoogde stagebedrijven⁶. Deze overwegend kleine bedrijven zijn nagenoeg alle werkzaam op het gebied van media en communicatie (overeenkomstig de beschrijving van de relevante branches in de eerdergenoemde kwalificaties). In tegenstelling tot wat Horizon College suggereert stelt de Commissie voorts vast dat de genoemde, kleinschalige bedrijfsstructuur in de media- en communicatiebranche niet specifiek is

⁴ Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs, o.a. artikel 5, onderdeel e en artikel 6, onderdelen a en c

⁵ Kwalificatiedossier DTP (crebo 23092), SBB

⁶ Brief van Horizon College aan de CMMBO, d.d. 2 oktober 2017

voor Noord-Holland Noord, maar inmiddels in overwegende mate voor heel Nederland geldt (zie paragraaf 5.4) en dus ook voor Mediacollege⁷.

Ook Mediacollege richt zijn DTP-opleidingen primair op de communicatie- en mediabranche en bedrijven die communicatie en media in eigen beheer uitvoeren.

De Commissie stelt dan ook vast dat op het punt van curriculum en context in overwegende mate geen sprake is van een onderscheidende situatie.

- *Positionering in het zakelijk verkeer:*

De Commissie constateert dat beide instellingen via hun website vergelijkbare informatie over DTP-opleidingen communiceren die aansluit op beschrijvingen in het kwalificatiedossier. Goede, feitelijke informatie. Niet onderscheidend.

- *Verzorgingsgebied:*

Horizon College geeft aan zich op studenten en bedrijven uit de regio Noord-Holland Noord te richten. De Commissie constateert dat er ook studenten uit deze regio hun DTP-opleiding bij Mediacollege volgen (zie ook paragraaf 5.2) en dat beide scholen voor deze studenten stageplaatsen bij bedrijven in overwegend de communicatie- en mediabranche in Noord-Holland Noord werven. Daarnaast stelt de Commissie vast dat Horizon College voor stageplaatsen ook leerbedrijven benadert buiten de eigen regio Noord-Holland Noord, met name in de regio Amsterdam. Dit is afwijking van het doel de opleidingen op bedrijven in de regio Noord-Holland Noord te richten. Er is dus sprake van overlappende verzorgingsgebieden uit oogpunt van zowel studenten als leerbedrijven (zie ook paragraaf 6.3).

Op basis van voorgaande aspecten concludeert de CMMBO dat in deze casus in overwegende mate sprake is van vergelijkbare DTP-opleidingen van Horizon College en Mediacollege in een overlappend verzorgingsgebied. Dat betekent dat er in deze casus vragen kunnen bestaan over naleving van zorgplichten, zoals uitgewerkt in de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs.

5.2 Wat is het verzorgingsgebied van de opleiding(en)?

Het Mediacollege Amsterdam is een vakinstelling op het gebied van media en vormgeving die bovenregionaal opereert. Het verzorgingsgebied is Noordwest-Nederland.⁸ Ook de opleidingen DTP die het Mediacollege verzorgt kennen overeenkomstig een bovenregionaal verzorgingsgebied: studenten zijn afkomstig uit de gehele provincie Noord-Holland en de aangrenzende provincies Flevoland, Zuid-Holland en Utrecht. Onderstaande tabel 1 illustreert dit:

⁷ Het begrip 'industrie' in 'media- en entertainmentindustrie' en 'creatieve industrie' is afgeleid van de Engelse term 'creative industry', dat in het Nederlands letterlijk vertaald de 'creatieve bedrijfstak' of 'branche' betekent. Een verband met industriematige (i.c. grootschalige) productie is uit oogpunt van bedrijfsstructuur niet aan de orde. Zie o.a. Rutten, 'Kracht van verbeelding. Perspectieven op creatieve industrie', 2014.

⁸ Mediacollege Amsterdam, Jaarverslag 2015, p. 12.

Tabel 1: Herkomst studenten DTP-opleidingen van Mediacollege Amsterdam naar regio (2016)

Arbeidsmarktregio	Mediacollege Amsterdam	
	Medewerker DTP (niveau 2)	Allround DTP'er (niveau 3)
Groot-Amsterdam	40%	42%
Zaanstreek/Waterland	17%	17%
Zuid-Kennemerland	11%	10%
Noord-Holland Noord	20%	17%
Aangrenzende provincies	12%	14%

Bron: DUO, basisregister onderwijs, cijfers over schooljaar 2016-2017

Zo'n 20% van de studenten Medewerker DTP van Mediacollege Amsterdam is woonachtig in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord. Voor de opleiding Allround DTP'er is dit 17%. Uit onderliggende gegevens blijkt dat DTP-studenten van Mediacollege uit Noord-Holland Noord vooral woonachtig zijn in West-Friesland (o.a. omgeving Hoorn en Enkhuizen) en in de omgeving van Alkmaar en Heerhugowaard. Studenten kunnen vanuit hier met een maximale reistijd van ca 1 uur het Mediacollege in Amsterdam bereiken. Maar Mediacollege heeft bijvoorbeeld ook enkele DTP-studenten van Texel.

Mediacollege heeft tevens inzicht gegeven in welke regio zijn DTP-studenten stage volgen⁹. Hieruit blijkt dat 14% van de stageplaatsen voor DTP-ers gelegen is in de regio Noord-Holland Noord. Dit percentage ligt dus wat lager dan het percentage DTP-studenten dat in de regio woont. Per saldo volgen dus meer DTP-studenten hun stage buiten de regio Noord-Holland Noord, voornamelijk in de regio Groot-Amsterdam.

Horizon College is zijn DTP-opleidingen per schooljaar 2017-2018 gestart. Volgens opgave van Horizon College zijn alle ingestroomde studenten afkomstig uit Noord-Holland Noord. Van de door Horizon College beoogde stagebedrijven is ca. 2/3 deel gevestigd in de regio en ca. 1/3 deel buiten de regio Noord-Holland Noord gevestigd, hoofdzakelijk in en richting Amsterdam¹⁰.

Samengevat constateert de CMMBO dat:

- er sprake is van een overlappend verzorgingsgebied van DTP-opleidingen van Horizon College en Mediacollege in Noord-Holland Noord. Uit oogpunt van studenten doet deze overlap zich voor in de regio Noord-Holland Noord. Uit oogpunt van stageplaatsen strekt deze overlap zich verder uit tot en met Amsterdam.

5.3 Hoeveel studenten volgen de betrokken opleiding(en) in het verzorgingsgebied?

Onderstaande tabel 2 geeft een overzicht van de ontwikkeling van het totaal aantal DTP-studenten van Mediacollege in de periode 2012 t/m 2016.

⁹ Notitie DTP, aanvullende informatie van Ma aan CMMBO, d.d. 25 september 2017

¹⁰ Brief van ROC Horizon College aan CMMBO, d.d. 2 oktober 2017 met nadere informatie over bpv-bedrijven DTP

Tabel 2: Ontwikkeling aantal studenten DTP-opleidingen Mediacollege 2012-2016

Opleiding	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Medewerker DTP	96	106	75	63	35*	18*
Allround DTP'er	102	140	178	195	180	182

Bron: DUO, basisregister onderwijs en opgave Mediacollege

* = enkel aantal inschrijvingen 2^e leerjaar, eerstejaars ingeschreven op ander crebo

Uit de vorige paragraaf blijkt dat 17% (Allround DTP'er) en 20% (Medewerker DTP) van de studenten van Mediacollege in 2016 uit de regio Noord-Holland Noord komt. Dit komt overeen met ruim 40 studenten. Volgens opgave van Mediacollege gaat het in schooljaar 2017-2018 om precies 43 studenten DTP-studenten uit deze regio. Het aantal DTP-studenten uit Noord-Holland Noord van Mediacollege is dus redelijk constant gebleven dit schooljaar ten opzichte van afgelopen schooljaar.

Bij Horizon College zijn in het schooljaar 2017-2018 in totaal 29 studenten ingestroomd in de DTP-opleidingen. Op termijn streeft Horizon College naar in totaal zo'n 65 studenten.

Op basis van voorgaande stelt de CMMBO het volgende vast:

- Voor het schooljaar 2017-2018 is de instroom van studenten uit Noord-Holland Noord in DTP-opleidingen van Horizon College niet ten koste gegaan van de instroom van studenten uit Noord-Holland Noord in DTP-opleidingen van Mediacollege Amsterdam.
- Het aantal DTP-studenten dat woont in Noord-Holland Noord is dit schooljaar toegenomen met 29 leerlingen (bij Horizon College). Dit een stijging ten opzichte van vorig schooljaar (ca. 40 studenten bij Mediacollege) met circa 75%. Een verdere stijging naar 65 studenten bij Horizon College zou meer dan een verdubbeling van het aantal DTP-studenten in Noord-Holland Noord betekenen ten opzichte van schooljaar 2016-2017.

5.4 Wat is het arbeidsmarktperspectief van betrokken opleidingen in het verzorgingsgebied?

Om zich een beeld te vormen van het arbeidsmarktperspectief van de opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP'er in het algemeen en voor de regio Noord-Holland Noord in het bijzonder, heeft de CMMBO diverse bronnen geraadpleegd. Eerst volgt hieronder een korte beschrijving van de (A.) ontwikkeling van de arbeidsmarkt voor DTP-ers en (B.) de arbeidsmarktpositie van gediplomeerde DTP-ers. Daarna wordt ingegaan op (C.) verwachte arbeidsmarktperspectieven voor gediplomeerde DTP-ers voor Noord-Holland Noord.

A. Ontwikkeling arbeidsmarkt voor DTP-ers:

DTP-ers (en van oudsher hun voorgangers zoals letterzetters en fotozetters) zijn vooral werkzaam in de grafische industrie¹¹. De werkgelegenheid in de grafische industrie daalt structureel als gevolg van met name technologische ontwikkelingen. Daarnaast is er toenemende verwevenheid met aanpalende branches. Zo wordt bijvoorbeeld grafisch opmaakwerk ook gedaan door reclamebureaus en verbreden kleine grafische bedrijven met reclameactiviteiten. Er wordt tegenwoordig dan ook meer gesproken over de grafimediabranche. Enerzijds biedt dit laatste mogelijkheden voor werk voor DTP-ers buiten de 'traditionele' grafische sector, anderzijds is de omvang hiervan beperkt, omdat technologische

¹¹ SBI2008-code 181 komt het meest overeen met de samenstelling van de grafimediabranche: drukkerijen, prépressbedrijven en grafische nabewerkingsbedrijven. De grafimediabranche biedt werk aan onder meer vormgevers, dtp'ers, drukkers en nabewerkers.

ontwikkelingen in toenemende mate een ontwerper in staat stellen zijn ontwerp zelf gereed te maken voor productie. Tussenkost van een DTP-er tussen ontwerp en productie is steeds minder nodig. Het beroep is op termijn in zeer hoge mate automatiseerbaar¹².

De grafimediabranche heeft te maken met en een structureel teruglopend aantal bedrijven. Tegelijkertijd groeit het aandeel zzp'ers in de totale werkgelegenheid in de branche, zie tabel 3. In 2016 vormden zzp'ers meer dan de helft (53%) van het totaal aantal bedrijven binnen de grafimediabranche, zij nemen daarmee 9% van de totale werkgelegenheid in de branche voor hun rekening.¹³

Tabel 3: Ontwikkeling aantal bedrijven in grafimediabranche

Jaar	2010		2012		2014		2016 (1e kw)		2016 (4e kw)	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Bedrijven	2.095	55	1.990	53	1.720	49	1.460	46	1.510	47
Zzp'ers	1.740	45	1.740	47	1.765	51	1.735	54	1.725	53
Totaal	3.835	100	3.730	100	3.485	100	3.195	100	3.235	100

Bron: CBS Statline in GOC (2017), p. 11

De grafimediabranche wordt gekenmerkt door kleinschaligheid: 83% van de bedrijven heeft minder dan tien medewerkers en slechts 2% van de bedrijven heeft meer dan vijftig medewerkers in dienst. Als zzp'ers buiten de telling worden gehouden behoort 66% van de grafische bedrijven tot het kleinbedrijf.¹⁴

Niet alleen het aantal bedrijven in de grafimediabranche is structureel afgenomen, ook het aantal banen voor werknemers is fors gedaald. Tabel 4 toont de ontwikkeling van het aantal banen voor werknemers, totaal aantal werkzame personen en het bijbehorende arbeidsvolume in fte (voltijdsequivalenten) in de grafimediabranche in de periode 2009-2014. Ten opzichte van 2009 is in 2014 het aantal banen voor werknemers met 30% afgenomen. In fte's bedraagt de krimp 31% voor werknemers en 32% voor werkzame personen.

Tabel 4: Ontwikkeling van banen en arbeidsvolume in grafimediabranche, periode 2009-2014

Jaar	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal banen						
- werknemers	31.200	30.000	28.600	25.600	24.600	22.000
- werkzame personen	36.100	33.600	32.000	29.000	28.000	25.300
Arbeidsvolume in fte						
- werknemers	28.100	26.100	24.900	22.100	21.400	19.300
- werkzame personen	31.100	29.000	27.800	24.800	23.300	21.100

Bron: CBS Statline in GOC (2017), p. 41

Ook het UWV signaleert dat in de grafische industrie het aantal vacatures de laatste jaren sterk is gedaald. Vanaf 2015 is sprake van een licht herstel. Ondanks dit licht herstel van de vacaturemarkt zijn

¹² Frey & Osborne, bewerking GOC.

¹³ GOC (2017), Grafimediabranche. Economische ontwikkeling. Rapportage over 2016, p. 11.

¹⁴ Idem.

de arbeidsmarktkansen in de grafische industrie weinig rooskleurig: onder gediplomeerde schoolverlaters van grafische beroepsopleidingen is de werkloosheid hoog en het startsalaris is laag. Ook de komende jaren zijn de kansen op werk over het algemeen matig, aldus het UWV.¹⁵

Samengevat constateert de CMMBO dat:

- De werkgelegenheid in de grafimediabranche structureel afneemt door met name technologische ontwikkelingen. Dit geldt ook voor het beroep van DTP-er. Op termijn kan het zelfs grotendeels verdwijnen door automatisering.
- De grafimediabranche zich kenmerkt door een kleinschalige bedrijfsstructuur. Het aandeel zzp-ers in de branche neemt sterk toe. Het aantal (vaste) banen neemt af.
- Vanwege economisch herstel, herstelt nu ook de werkgelegenheid voor DTP-ers licht. Structureel neemt de werkgelegenheid echter af.

B. Arbeidsmarktpositie gediplomeerde DTP-ers:

De structureel krimpende arbeidsmarkt voor DTP-ers komt ook tot uiting in de arbeidsmarktpositie van startende, gediplomeerde DTP-ers. Deze arbeidsmarktpositie wordt hier geschetst aan de hand van gegevens van het CBS en ROA (schoolverlatersonderzoek). Het gaat om de arbeidsmarktpositie een jaar tot anderhalf jaar na het betreden van de arbeidsmarkt.

Cijfers van het CBS¹⁶ (tabel 5) over de arbeidsmarktpositie van gediplomeerde schoolverlaters met een DTP-opleiding tonen dat het landelijk arbeidsmarktperspectief van de opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP'er zich al langere tijd (ruim) onder signaalwaarde (70%) van de zorgplicht arbeidsmarktperspectief bevindt.

Tabel 5: Arbeidsmarktpositie (> 12 uur per week werkzaam) mbo schoolverlaters 2012-2016, een jaar na schoolverlaten

Opleiding	2012	2013	2014	2015
Medewerker DTP (niveau 2)	52%	32%	50%	42% *)
Allround DTP'er (niveau 3)	74%	64%	67%	55% *)

Bron: CBS

*) voorlopige cijfers

Onderstaande tabellen 6 en 7 bevatten enkele kerngegevens over de arbeidsmarktpositie van gediplomeerde schoolverlaters Medewerker DTP (niveau 2) en Allround DTP'er (niveau 3) uit het schoolverlatersonderzoek van het ROA¹⁷. Beide opleidingen vallen in het schoolverlatersonderzoek van het ROA in de categorie Grafische techniek en multimedia. Ter vergelijking is ook het gemiddelde voor alle mbo-2 en alle mbo-3 opleidingen vermeld.

¹⁵ UWV (2016) Grafische industrie. Arbeidsmarktupdate, p. 2

¹⁶ CBS, tabel Arbeidsmarktpositie mbo schoolverlaters 2012-2016.

¹⁷ ROA, Schoolverlatersinformatiesysteem (SIS).

Tabel 6: Arbeidsmarktpositie schoolverlaters Grafische techniek en multimedia (niveau 2) en opleidingen mbo-2

	2010		2012		2014	
	Graf.tech.en multimedia bol-2	mbo-2	Graf.tech.en multimedia bol-2	mbo-2	Graf.tech.en multimedia bol-2	mbo-2
Uitstroom naar arbeidsmarkt		78%	47%	77%	45%	73%
Werkloos		7,1%	36,4%	9,4%	33,3%	9,7%
Werk op niveau		66%		69%	59%	69%
Doorstroom naar vervolgonderwijs		46%		43%	87%	47%
Werk in regio		95%	93%	95%	90%	95%

Bron: ROA (SIS)

In tabel 6 valt allereerst het hoge percentage werkloosheid onder schoolverlaters in de Grafische techniek en multimedia (niveau 2) op. In 2014 is 33% van deze schoolverlaters anderhalf jaar na diplomering zonder werk, terwijl het landelijk gemiddelde voor mbo-2 gediplomeerden minder dan 10% bedraagt. Bijna alle gediplomeerden gaan in de eigen regio aan het werk. In 2014 kiest een relatief groot deel van de gediplomeerden voor een vervolgonderwijs (87%), bijna het dubbele van het landelijk gemiddelde (47%).

Tabel 7: Arbeidsmarktpositie schoolverlaters Grafische techniek en multimedia (niveau 3) en opleidingen mbo-3

	2010		2012		2014	
	Graf.tech.en multimedia bol-3	mbo-3	Graf.tech.en multimedia bol-3	mbo-3	Graf.tech.en multimedia bol-3	mbo-3
Uitstroom naar arbeidsmarkt	48%	84%	55%	82%	62%	81%
Werkloos		3,8%	23,6%	6,7%	16,7%	6,4%
Werk op niveau		69%	67%	67%	54%	69%
Doorstroom naar vervolgonderwijs		34%	47%	34%	61%	34%
Werk in regio		96%	89%	96%	87%	95%

Bron: ROA (SIS)

Tabel 7 laat zien dat het aandeel van de schoolverlaters in de Grafische techniek en multimedia (niveau 3) dat anderhalf jaar na diplomering zonder werk is, nog steeds relatief hoog is. Ondanks de daling tussen 2012 en 2014. Het aandeel dat werk op niveau heeft is eveneens gedaald, van 67% naar 54%. Het liefst werkt men in de regio waar men woont. Het aandeel schoolverlaters in de Grafische techniek en multimedia (niveau 3) dat in 2014 na diplomering kiest voor een vervolgonderwijs (61%) ligt ruim boven het landelijk gemiddelde (34%). Tussen 2012 en 2014 is het aandeel gegroeid van 47% naar 61%, terwijl in dezelfde periode het landelijk gemiddelde gelijk is gebleven, namelijk 34%.

Samengevat constateert de CMMBO het volgende:

- Op basis van de analyse van GOC acht de Commissie het aannemelijk dat de overwegend slechte arbeidsmarktpositie van DTP-ers mede veroorzaakt wordt door hun smalle beroepsprofiel waardoor het uitwijken naar aanpalende branches moeilijk is.
- De arbeidsmarktrelevantie van de niveau 2 opleiding Medewerker DTP is vanuit landelijk oogpunt nagenoeg verdwenen. De opleiding is enkel nog van belang uit oogpunt van op- en afstroom voor niveau 3.

- Het arbeidsmarktperspectief van de niveau 3 opleiding Allround DTP'er is ten opzichte van de niveau 2 opleiding Medewerker DTP beter, maar ten opzichte van het landelijk gemiddelde van niveau 3 opleidingen nog steeds slechter. Baanopeningen worden slechts veroorzaakt door een vervangingsvraag, waarbij het arbeidspotentieel aan beschikbare zzp-ers de kansen voor startende DTP-ers er niet makkelijker op maakt. Ook voor deze opleiding geldt dat de op- en afstroomfunctie van deze opleiding voor niveau 4 belangrijker wordt dan de directe arbeidsmarktrelevantie.
- Men werkt het allerliefst in de regio waar men woont.

c. Regionale prognose arbeidsmarktperspectief DTP-opleidingen

Het SBB prognosticeert het arbeidsmarktperspectief van beroepsopleidingen met behulp van de indicator 'kans op werk'. Onderstaande tabellen 8 en 9 geven een overzicht van deze indicator 'kans op werk' voor de opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP'er op landelijk niveau en op het niveau van de verschillende arbeidsmarktregio's in de provincie Noord-Holland. In de tabel staat het oordeel (dat kan variëren op een vijfpuntschaal van 'matig' tot 'goed') dat een beeld geeft van de balans tussen de verwachte vraag naar gediplomeerden en de instroom van gediplomeerden op de arbeidsmarkt. Aanvullend bevat de tabel ook de kwantitatieve gegevens waarop het oordeel is gebaseerd. Dit geeft meer inzicht in de omvang van de markt in absolute zin¹⁸.

Tabel 8: Kans op werk (SBB) opleiding Medewerker DTP (niveau 2), 2017

Arbeidsmarktregio	kans op werk	Aantal gediplomeerden	Aantal vacatures
Groot Amsterdam	goed	11	43
Noord-Holland Noord	voldoende	13	<10
Zuid-Kennemerland	voldoende	<10	<10
Zaanstreek/Waterland	voldoende	<10	<10
Nederland	ruim voldoende	186	363

Bron: SBB, zomer 2017

Tabel 9: Kans op werk (SBB) opleiding Allround DTP'er (niveau 3), 2017

Arbeidsmarktregio	kans op werk	Aantal gediplomeerden	Aantal vacatures
Groot Amsterdam	ruim voldoende	26	126
Noord-Holland Noord	voldoende	17	<10
Zuid-Kennemerland	ruim voldoende	<10	24
Zaanstreek/Waterland	voldoende	18	11
Nederland	ruim voldoende	323	854

Bron: SBB, zomer 2017

Uit de tabellen 8 en 9 blijkt dat SBB het arbeidsmarktperspectief van beide DTP-opleidingen voor Noord-Holland Noord momenteel als voldoende beoordeelt. Dit betekent dat er een redelijke balans is tussen de verwachte instroom van gediplomeerde DTP-ers die in deze regio wonen en het aantal

¹⁸ Toelichting door SBB op 'Kans op werk' voor opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP'er. Uit brief aan Mediacollege d.d. 22 september 2017

vacatures voor DTP-ers in deze regio. Wat verder opvalt is de in absolute zin kleine arbeidsmarkt aan DTP-ers in Noord-Holland Noord. Naar verwachting is er voor beide opleidingen sprake van minder dan 10 vacatures in de regio, terwijl zich al meer dan 10 gediplomeerden naar verwachting aandienen. Dit laatste staat in redelijke verhouding tot de ruim 40 DTP-studenten dat in de regio woont en derhalve zijn opleiding volgt bij Mediacollege. De komende groei van het aantal DTP-studenten bij Horizon College is in deze cijfers (voorjaar 2017) nog niet verwerkt.

Voorts blijkt dat de perspectieven op werk in Amsterdam voor DTP-ers veel beter zijn. Dit is een logisch gevolg van de concentratie aan bedrijven in o.a. de grafimediabranche daar.

Samengevat stelt de CMMBO het volgende vast:

- De SBB-gegevens (voorjaar 2017) illustreren in algemene zin de eerdere constatering dat er op dit moment door economisch herstel de arbeidsmarkt voor DTP-ers een over het algemeen licht positief beeld laat zien. Dit in de context van de eerder vastgestelde structurele krimp.
- In de regio Noord-Holland Noord is in absolute zin sprake van een kleine markt aan DTP-gediplomeerden. Deze is in redelijke balans en verhoudt zich tot het aantal DTP-ers uit Noord-Holland Noord dat de afgelopen jaren zijn opleiding volgt bij Mediacollege (ruim 40 studenten).
- Het is aannemelijk dat een meer dan verdubbeling van het aantal DTP-studenten in Noord-Holland Noord door de start van deze opleidingen door Horizon College gaat leiden tot een disbalans van vraag en aanbod van DTP-gediplomeerden in die regio.

5.5 Visie van belanghebbende(n)

Over algemene ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in de grafimedia heeft de CMMBO expertise van GOC geraadpleegd. Dit is het kenniscentrum van de betrokken branche. Inzichten hieruit zijn verwerkt in de vorige paragraaf.

5.6 Resultaten van afstemming tussen partijen

Op hoofdlijnen ziet het gelopen proces van afstemming over de start van DTP-opleidingen door Horizon College er als volgt uit:

- Op 7 maart 2016 heeft Horizon College zijn voornemen tot het starten van de DTP-opleidingen per schooljaar 2017-2018 gemeld aan het Register melding voornemen starten of beëindigen van beroepsopleidingen, zodat eenieder ook buiten de regio Noord-Holland Noord, onder wie het Mediacollege, daar kennis van kon nemen.
- In het voorjaar van 2016 heeft Horizon College met andere mbo-instellingen die gevestigd zijn in Noord-Holland Noord afgestemd via het reguliere doelmatigheidsoverleg tussen de betrokken instellingen. Bovenregionaal werkende (vak)instellingen, i.c. Mediacollege Amsterdam, zijn niet betrokken bij dit doelmatigheidsoverleg.
- In het najaar van 2016 is Horizon College de werving gestart voor DTP-opleidingen via o.a. zijn website. Dat was het moment dat Mediacollege voor het eerst kennis nam van de start van de DTP-opleidingen. Daarop heeft Mediacollege het initiatief genomen voor bestuurlijk overleg (november 2016).
- Daaropvolgend is enkele malen op bestuurlijk en managementniveau overleg gevoerd, waarbij ook opties bekeken zijn voor samenwerking. Niet alleen voor DTP-opleidingen, maar ook voor opleidingen Sign. Horizon College geeft in gesprek met de CMMBO aan dat voor Horizon College bijvoorbeeld een dependance van Mediacollege in Heerhugowaard een bespreekbare optie zou zijn geweest. Mediacollege geeft aan de CMMBO aan geen voorstellen van Horizon College te hebben ontvangen die serieus genomen konden worden uit zakelijk oogpunt.

- Uiteindelijk heeft het overleg niet tot resultaten geleid. Horizon College heeft de start doorgezet waarna Mediacollege zich tot de CMMBO heeft gericht.

De Commissie stelt op basis van voorgaande:

- ten eerste vast dat instellingen met opleidingen met een bovenregionale functie niet, op enigerlei wijze, betrokken zijn bij het doelmatigheidsoverleg tussen instellingen in de regio Noord-Holland Noord. Dit terwijl de Branchecode goed bestuur in het mbo bij lidmaatschapseis 17 expliciet aandacht vraagt voor de bovenregionale of soms landelijke functie van een specifieke opleiding van een instelling¹⁹. Uit de (wettelijke) positie van vakinstellingen vloeit voort dat opleidingen van deze instellingen doorgaans een bovenregionale functie hebben voor hun branche(s).
- in deze casus had Horizon College volgens de Commissie moeten en kunnen nagaan dat Mediacollege als bovenregionaal werkende vakinstelling reeds de opleidingen DTP verzorgt voor studenten die in Noord-Holland Noord wonen en daar stageplaatsen werft. Op basis daarvan had Horizon College, in lijn met de branchecode en de beleidsregel (zie paragraaf 5.1), zelf actief in overleg moeten treden met Mediacollege. Enkel melding door Horizon College van zijn voornemen DTP-opleidingen te starten aan het genoemde Register volstaat niet naar het oordeel van de Commissie²⁰.
- dat gesprekken over samenwerking tussen Horizon College en Mediacollege niet tot overeenstemming hebben geleid. De Commissie neemt waar dat Mediacollege ‘zich aan het lijntje gehouden’ voelde en Horizon College vervolgens de stap van Mediacollege naar de CMMBO als ‘splijtend’ ervaart waar men liever op samenwerking had ingezet.

5.7 Overige aandachtspunten

n.v.t.

6. Naleving zorgplicht arbeidsmarktperspectief

De naleving van de zorgplicht arbeidsmarktperspectief van de start van de DTP-opleidingen door Horizon College wordt in ieder geval bepaald aan de hand van de criteria in artikel 5 van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs. Deze zijn als volgt:

Onderbouwing naleving van de zorgplicht arbeidsmarktperspectief

6.1 Heeft 70% of meer van de gediplomeerden van de beroepsopleiding(en), die naar de arbeidsmarkt zijn uitgestroomd, ruim een jaar na afstuderen een baan gevonden (artikel 5a)?

Aangezien Horizon College dit schooljaar 2017-2018 met DTP-opleidingen is gestart, zijn hierover nog geen gegevens beschikbaar.

¹⁹ Deze luidt: “Het College van bestuur treedt in overleg met andere leden van de vereniging, als het van plan is een reguliere opleiding te starten in regio’s waarin andere leden reeds actief zijn, met de bedoeling met de andere leden tot afstemming en afspraken te komen”. Voor het begrip regio kan ook worden gelezen: bovenregionaal of landelijk. Zo werkt een aantal vakinstellingen voor het gehele land en is voor hen het landelijk niveau het geëigende niveau”.

²⁰ Artikel 5, onderdeel e, van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs luidt als volgt: “Heeft het bevoegd gezag bij het inschrijven van deelnemers in voldoende mate met andere aanbieders van eenzelfde beroepsopleiding afstemming bereikt met het oog op het arbeidsmarktperspectief van de betreffende beroepsopleiding”. Het bereiken van afstemming met een andere instelling omvat dus meer dan enkel indirect informeren via het Register. Dit geldt ook voor de in de vorige voetnoot genoemde eis in de Branchecode.

Op landelijk niveau zijn wel gegevens beschikbaar die door de CMMBO als context worden meegewogen (zie paragraaf 5.4, m.n. tabel 5). Hieruit blijkt dat de opleiding Medewerker DTP niet aan dit criterium voldoet. Het is op dit punt één van de slechts presterende opleidingen binnen het gehele mbo-bestel²¹. De opleiding Allround DTP-er presteert beter, maar nog steeds rond de bovenstaande signaleringsgrens.

Voorgaande is er mede aanleiding toe dat Mediacollege Amsterdam en andere vakinstellingen het initiatief hebben genomen voor het ontwikkelen van een brede niveau 2-kwalificatie 'Medewerker creatieve productie'. Deze kwalificatie is aan SBB voorgelegd. Deze nieuwe, bredere kwalificatie omvat elementen uit bestaande niveau 2 kwalificaties DTP, Printmedia, Productpresentatie en Sign en is gericht op bredere inzetbare medewerkers voor eenvoudiger productiewerkzaamheden in de creatieve sector, naast doorstroom naar een hoger opleidingsniveau. In afwachting van de vaststelling van de nieuwe kwalificatie biedt Ma voor deze vier kwalificaties een gezamenlijk eerste jaar aan, waarna in het tweede jaar nu nog specialisatie naar één van de vier bestaande kwalificaties moet plaatsvinden. De praktijk wijst uit dat ongeveer de helft van de leerlingen in het tweede jaar kiest voor Medewerker DTP, ondanks dat bijvoorbeeld printmedia meer arbeidsmarktperspectief biedt.

6.2 Heeft 50% of meer van de werkende gediplomeerden van de beroepsopleiding(en) ruim een jaar na afstuderen een baan gevonden op het niveau van de opleiding (artikel 5b)?

Ook hierover zijn specifiek voor de net gestarte DTP-opleidingen van Horizon College geen gegevens beschikbaar.

Uit paragraaf 5.4, tabellen 6 en 7 blijkt dat de DTP-opleidingen op landelijk niveau zich ook richting deze signaleringswaarde begeven en uit dit oogpunt dus ook matig presteren.

6.3 Heeft het betrokken bevoegd gezag zich voldoende rekenschap gegeven van de verwachte behoefte aan gediplomeerden van de beroepsopleiding(en) op de regionale arbeidsmarkt, hetgeen wordt ondersteund met actuele en zo volledig mogelijke data waarmee die behoefte aannemelijk wordt gemaakt (artikel 5c)?

De Commissie concludeert dat Horizon College zich onvoldoende rekenschap heeft gegeven van de verwachte behoefte aan gediplomeerden van DTP-opleidingen in Noord-Holland Noord. Horizon College baseert het veronderstelde arbeidsmarktperspectief met name op de volgende twee bronnen:

- Gegevens van SBB, met name 'Kans op werk'. Het oordeel 'voldoende' wordt volgens de Commissie door Horizon College zodanig geïnterpreteerd dat het aanbod aan DTP-opleidingen in Noord-Holland Noord uitgebreid kan worden. Op basis van haar nadere analyse in paragraaf 5.4, onderdeel c, blijkt dit volgens de Commissie een onjuiste interpretatie. De arbeidsmarkt voor DTP-ers in Noord-Holland Noord is te klein voor meer dan een verdubbeling van het aantal DTP-studenten in die regio.
- De beschikbaarheid van stageplaatsen. Horizon College geeft aan dat er voldoende stageplaatsen beschikbaar (zullen) zijn in Noord-Holland Noord die het arbeidsmarktperspectief bevestigen. Zou zouden er enkel al rondom Alkmaar 167 leerbedrijven zijn met een erkenning voor DTP-opleidingen. Op verzoek van de CMMBO heeft Horizon College vervolgens een lijst van

²¹ Zie ook advies Arbeidsmarktperspectief mbo niveau 2, CMMBO, 2017

(beoogde) stagebedrijven ontvangen. Deze is door de CMMBO geanalyseerd²² met het volgende resultaat:

- o van de 28 beoogde bedrijven hebben op dit moment vier geen erkenning als leerbedrijf;
- o van de resterende 24 erkende leerbedrijven hebben 13 leerbedrijven nu geen erkenning voor DTP-opleidingen;
- o van de daarna resterende 11 leerbedrijven met een erkenning voor DTP-opleidingen geven 8 bedrijven aan nu geen stageplaatsen beschikbaar te stellen;
- o de drie resterende leerbedrijven werken samen, of hebben samengewerkt met Mediacollege Amsterdam.

Van de 28 bedrijven is daarnaast ongeveer 1/3 deel buiten de regio Noord-Holland Noord gelegen (met name richting en in Amsterdam).

Tot slot heeft de Commissie vastgesteld dat van de 167 leerbedrijven rondom Alkmaar met een erkenning voor DTP-opleidingen er slechts 12 bedrijven op Stagemarkt aangeven een stageplaats beschikbaar te hebben. Uit informatie van mediacollege blijkt dat ca. de helft van deze 12 bedrijven nu geen stagiair kan of wil plaatsen.

Gelet op voorgaande en de algemene informatie over arbeidsmarktontwikkelingen zoals samengevat in paragraaf 5.4, komt de Commissie dat Horizon College een niet onderbouwde, te optimistische schatting heeft gemaakt van het arbeidsmarktperspectief van de gestarte DTP-opleidingen.

6.4 Heeft het bevoegd gezag in voldoende mate gezien, indien het een beroepsopleiding betreft die mede op de landelijke arbeidsmarkt is gericht, wat de verwachte behoefte aan gediplomeerden op de landelijke arbeidsmarkt is, en is op basis hiervan het aanbieden van de betreffende beroepsopleiding te rechtvaardigen (artikel 5d)?

N.v.t.

6.5 Heeft het bevoegd gezag bij het inschrijven van deelnemers in voldoende mate met andere aanbieders van eenzelfde beroepsopleiding afstemming bereikt met het oog op het arbeidsmarktperspectief van de betreffende beroepsopleiding (artikel 5e)?

Horizon College heeft bij het inschrijven van studenten in zijn DTP-opleidingen naar het oordeel van de Commissie geen overeenstemming bereikt met Mediacollege Amsterdam met het oog op het arbeidsmarktperspectief van de opleiding.

6.6 Heeft het bevoegd gezag zich voldoende rekenschap gegeven van de bijdrage van de betreffende beroepsopleiding aan doorstroom naar een hoger opleidingsniveau of naar het hoger beroepsonderwijs (artikel 5f)?

De Commissie merkt op dat Horizon College op schrift²³ haar ambitie aangeeft om een samenhangend cluster van niveau 2, 3 en 4 opleidingen op het gebied van media en vormgeving voor Noord-Holland Noord te realiseren, inclusief op- en afstroommogelijkheden. In haar gesprek met Horizon College heeft de CMMBO geconstateerd dat het nog niet zover is. Niveau 4 opleidingen bevinden zich op de locatie in Hoorn en de niveau 2 en 3 opleidingen DTP en Sign bevinden zich op

²² Hoofdzakelijk op basis van gegevens uit Stagemarkt.nl (SBB)

²³ Brief Horizon College aan CMMBO, d.d. 14 september 2017

locatie in Heerhugowaard. Vooralsnog kan enkel in Heerhugowaard op- en afstroom plaatsvinden tussen deze niveau 2 en 3 opleidingen.
6.7 Heeft het bevoegd gezag in voldoende mate onderzocht of de benodigde beroepspraktijkvormingsplaatsen beschikbaar zijn voor het aantal deelnemers van de betreffende beroepsopleiding (artikel 5g)?
Horizon College heeft volgens de Commissie in onvoldoende mate onderzocht of in de regio voldoende stageplaatsen beschikbaar zijn. Zie paragraaf 6.3. Daarnaast geeft het Mediacollege aan reeds moeite te hebben om voldoende stageplaatsen te vinden voor zijn niveau 2 studenten DTP en kan het net aan voldoende stageplaatsen vinden voor zijn niveau 3 studenten DTP. Mediacollege vreest dat de Horizon College binnenkort stageplaatsen gaat werven bij bedrijven, ook in de regio Amsterdam, waarmee Mediacollege samenwerkt. De Commissie stelt vast dat hiervoor de eerste aanwijzingen concreet zijn (zie paragraaf 6.3).
6.8 Borgt het bevoegd gezag de toegankelijkheid van onderwijs voor kansarme groepen in de arbeidsmarktregio met het verzorgen van de betreffende beroepsopleiding(artikel 5h)?
N.v.t.
6.9 Overige aandachtspunten
N.v.t.

7. Naleving zorgplicht doelmatigheid

De naleving van de zorgplicht doelmatigheid wordt in ieder geval bepaald aan de hand van de criteria in artikel 6 van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsopleiding. Deze zijn als volgt:

Onderbouwing naleving zorgplicht doelmatigheid
7.1 Wordt er door twee of meer mbo-instellingen in hetzelfde verzorgingsgebied dezelfde beroepsopleiding aangeboden en heeft ieder van de instellingen meer dan 18 studenten voor die beroepsopleiding ingeschreven (artikel 6a)?
Ja.
7.2 Zijn er landelijk minder dan 50 studenten ingeschreven voor de betreffende beroepsopleiding en zijn deze studenten ingeschreven bij één instelling (artikel 6b)?
n.v.t.
7.3 Heeft het bevoegd gezag zich voldoende rekenschap gegeven van het aantal vergelijkbare bekostigde beroepsopleidingen in hetzelfde verzorgingsgebied (artikel 6c)?
Op basis van de constatering in paragraaf 5.6 concludeert de CMMBO dat Horizon College zich onvoldoende rekenschap heeft gegeven van vergelijkbare DTP-opleidingen voor hetzelfde verzorgingsgebied.

7.4 Heeft het bevoegd gezag de afstemming met andere bevoegd gezagsorganen gezocht en afdoende aangestuurd op samenwerking zodat een doelmatig aanbod van de betreffende beroepsopleiding(en) tot stand komt (artikel 6d)?
<p>Horizon College heeft het voornemen voor starten van de DTP-opleidingen tijdig gemeld aan het Register voornemen starten en beëindigen beroepsopleidingen en kenbaar gemaakt aan andere instellingen in Noord-Holland Noord.</p> <p>De Commissie concludeert, dat hiermee deels, maar in overwegende mate onvoldoende invulling is gegeven aan de bedoeling van de relevante bepaling(en) in de Branchecode goed bestuur in het mbo en in onderhavige Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs. Voor een specifieke opleiding als DTP verwacht de Commissie dat een instelling actief in kaart brengt welke andere (vak)instelling deze aanbiedt voor jongeren in het betreffende verzorgingsgebied en daarmee actief afstemming zoekt.</p>
7.5 Heeft het bevoegd gezag zich voldoende rekenschap gegeven, indien het een beroepsopleiding betreft die mede op de landelijke arbeidsmarkt is gericht, van het aantal vergelijkbare bekostigde opleidingen op landelijk niveau (artikel 6e)?
n.v.t.
7.6 Heeft het bevoegd gezag aan de hand van een realistische onderbouwing de verwachte ontwikkeling van het aantal studenten voor de betreffende beroepsopleiding(en) in kaart gebracht? En heeft het bevoegd gezag zich voldoende rekenschap gegeven van de gevolgen die het opstarten van een nieuwe beroepsopleiding heeft op het aantal studenten van vergelijkbare bekostigde beroepsopleidingen in hetzelfde verzorgingsgebied (artikel 6f)?
<p>Horizon College heeft zich volgens de CMMBO in onvoldoende mate rekenschap gegeven van de mogelijke gevolgen van het starten van DTP-opleidingen in Heerhugowaard op de instroom van DTP-studenten uit Noord-Holland Noord bij Mediacollege Amsterdam. Er is door Horizon College gekozen voor concurrentie.</p> <p>Tevens constateert de Commissie dat deze handelswijze van Horizon College voorshands geen invloed heeft op de daadwerkelijke instroom van Mediacollege Amsterdam in schooljaar 2017-2018. Er volgen nu enkel meer studenten een DTP-opleiding.</p>
7.7 Heeft het bevoegd gezag in voldoende mate de samenwerking gezocht met het bedrijfsleven om te komen tot een doelmatige organisatie van de beroepsopleiding en andere vergelijkbare beroepsopleidingen in het verzorgingsgebied (artikel 6g)?
De CMMBO heeft geconstateerd dat Horizon College de samenwerking heeft gezocht met individuele bedrijven. Niet met een (regionale) vertegenwoordiging van de betrokken branche om te komen tot een doelmatige spreiding van vergelijkbare opleidingen voor de regio.
7.8 Heeft het bevoegd gezag bij het starten van een nieuwe beroepsopleiding in voldoende mate rekening gehouden met de aanwezigheid van reeds bestaande (kapitaalintensieve) infrastructuur bij vergelijkbare beroepsopleidingen bij andere instellingen(artikel 6h)?
Horizon College en Mediacollege verschillen van inzicht over de benodigde investeringen voor DTP-opleidingen. Volgens Horizon College volstaan reguliere voorzieningen zoals een klaslokaal,

computers en software. Mediacollege beschikt daarnaast over een professionele ‘printstraat’ zodat DTP-studenten hun digitale opmaakwerk kunnen toetsen via print. Een daling van het huidig aantal leerlingen als gevolg van de start van deze opleidingen door Horizon College in Heerhugowaard leidt volgens Mediacollege tot een minder doelmatig gebruik van deze voorziening.

7.9 Overige

n.v.t.

8. Overige aandachtspunten voor CMMBO bij opstellen advies

De CMMBO houdt op basis van artikel 7, eerste lid, van de Beleidsregel macrodoelmatigheid beroepsonderwijs in haar advies rekening met de aspecten: kwaliteit van het opleidingsaanbod, keuzevrijheid voor studenten, toegankelijkheid van het onderwijs en financiële gevolgen voor instellingen. Deze aspecten zijn hierna uitgewerkt.

Overige aandachtspunten

8.1 Wat is de kwaliteit van de betrokken beroepsopleidingen in het betreffende verzorgingsgebied?

Over de kwaliteit van de DTP-opleidingen van Horizon College zijn nog geen gegevens beschikbaar.

Over de kwaliteit van de DTP-opleidingen van Mediacollege Amsterdam zijn enkele kernindicatoren beschikbaar²⁴. Zo ligt het jaar- en diplomaresultaat van de opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP-er de afgelopen drie schooljaren ruim boven de norm van de Onderwijsinspectie. Het percentage voortijdig schoolverlaten ligt ook (ruim) binnen de daarvoor geldende streefwaarde. Dit mede als gevolg van professionalisering van het betreffende onderwijsteam gericht op de pedagogisch-didactische begeleiding van de betrokken studenten. Op basis van deze indicatoren op opleidingsniveau en andere indicatoren op instellingsniveau (o.a. deelnemer- en medewerker-tevredenheid, toezicht Inspectie) stelt de CMMBO vast dat de kwaliteit van de betrokken opleidingen voldoende is.

De Commissie heeft dan ook geen reden om het recent gestarte aanbod van DTP-opleidingen door ROC Horizon College uit oogpunt van kwaliteit te laten prevaleren boven het bestaande aanbod van DTP-opleidingen van Mediacollege Amsterdam.

8.2 Kunnen studenten, uit oogpunt van keuzevrijheid, in het verzorgingsgebied de betrokken beroepsopleiding(en) bij meer dan één mbo-instelling volgen?

Het Mediacollege Amsterdam is een vakinstelling met een bovenregionaal aanbod aan mbo-opleidingen op het gebied van media en vormgeving, waaronder DTP-opleidingen. Deze opleidingen zijn, mede gelet op het arbeidsmarktperspectief, beperkt van omvang. Uit oogpunt van macrodoelmatigheid is daarom een bovenregionale concentratie van DTP-opleidingen volgens de Commissie te verkiezen boven een regionaal versnipperd aanbod. Voor een belangrijk deel van de regio Noord-Holland Noord geldt daarbij dat het aanbod van DTP-opleidingen van Mediacollege in Amsterdam binnen ca. ruim 1,5 uur reistijd (‘van deur tot deur’) te bereiken is. Dit is geen beletsel gebleken voor een redelijk constante groep van ruim 40 jongeren die bij Mediacollege in Amsterdam

²⁴ Bronnen: Notitie DTP, Mediacollege Amsterdam, 2017; DUO, open onderwijsdata; MBO Transparant; Onderwijsinspectie

hun DTP-opleiding volgen. Tot slot constateert de Commissie dat de relevante economische activiteiten in de grootstedelijke regio Amsterdam zijn geconcentreerd.

Een aanbod van DTP-opleidingen door ROC Horizon College in Heerhugowaard vergroot in beginsel voor regio Noord-Holland Noord de keuzevrijheid voor studenten in die regio. De vraag die voorligt is of deze keuzemogelijkheid voor studenten in zich doelmatig is. Deze vraag dient Horizon College zich in het kader van de naleving van de zorgplichten expliciet te stellen, daarbij rekening houdend met de bovenregionale functie van de vakinstelling Mediacollege Amsterdam. De Commissie vindt het uit oogpunt van macrodoelmatigheid verdedigbaar dat er geen (extra) keuzemogelijkheid is.

8.3 Is en blijft het beroepsonderwijs in het betreffende verzorgingsgebied toegankelijk voor m.n. kansarme groepen?

N.v.t. De DTP-opleidingen van beide instellingen richten zich niet primair op kansarme groepen.

8.4 Wat is het financieel belang van de beroepsopleiding(en) voor de betrokken mbo-instelling(en)?

Het aantal studenten van DTP-opleidingen van Horizon College in het huidige schooljaar 2017-2018 bedraagt 29. Het beoogt aantal studenten op langere termijn is 65. Dit laatste is ca. 0,5% van het totaal aantal mbo-studenten van Horizon College dat ca. 11.400 bedraagt (schooljaar 2016-2017). Het financieel belang van de DTP-opleidingen voor Horizon College is dus zeer beperkt.

Mediacollege Amsterdam heeft ca. 200 DTP-studenten. Dit is bijna 10% van het totaal aantal mbo-studenten van Mediacollege. Voor Mediacollege is het financieel belang van de DTP-opleidingen dus relatief groter dan voor Horizon College.

Daarnaast blijkt uit onderstaande tabel 10 dat de huidige financiële positie van beide instellingen voldoende is.

Tabel 10: financiële kengetallen ROC Horizon College en Mediacollege Amsterdam

	ROC Horizon College	Mediacollege Amsterdam	Norm
Liquiditeit			
2014	0,11	1,71	0,5
2015	0,50	1,94	
2016	0,25	1,77	
Rentabiliteit			
2014	0,00	2,30	0,0
2015	4,30	3,30	
2016	- 5,30	2,01	
Solvabiliteit			
2014	0,57	0,43	0,2 - 0,6
2015	0,59	0,44	
2016	0,58	0,44	

De Commissie stelt vast dat het financiële belang van de betrokken opleidingen voor beide instellingen verschillend is en de financiële positie van de beide instellingen voldoende is. De

gevolgen van het advies van de Commissie op de financiële stabiliteit van ROC Horizon College is gering.

CMMBO

T.a.v. de heer C.J. van Overveld
Postbus 85498
2508 CD Den Haag

Geachte commissie,

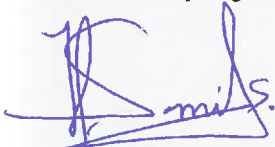
Wij hebben op 8 november 2017 uw definitief advies in goede orde ontvangen. Middels dit schrijven beantwoorden wij aan uw verzoek om hier schriftelijk op te reageren.

Wij danken de commissie voor het met zorg uitgevoerde onderzoek en opgestelde advies, aangaande het verschil van inzicht tussen ROC Horizon College en het Mediacollege Amsterdam. Dit aangaande het arbeidsperspectief en de doelmatigheid betreffende de opleidingen medewerker DTP en Allround DTP.

Wij kunnen ons vinden in het door u opgestelde advies. Daarnaast zijn wij natuurlijk bereid om het gesprek te voeren met ROC Horizon College om tot eventuele afspraken te komen voor een transitie welke de student-perspectieven het minst schaadt.

Namens het College van Bestuur van het Mediacollege Amsterdam.

Met vriendelijke groet,

De heer J.G.M.M. Smits
Voorzitter

datum
20 november 2017

aantal pagina's
1

onderwerp
Definitief advies casus
DTP-opleidingen
Noord-Holland

afdeling
College van Bestuur

contactpersoon
Han Smits

doorkiesnummer
020 850 95 43

e-Mail
h.smits@ma-web.nl

bezoekadres
Contactweg 36
1014 AN Amsterdam

postadres
Postbus 67003
1060 AJ Amsterdam

telefoon
020 850 95 00

internet
www.ma-web.nl

College van Bestuur

Kruseman van Eltenweg 4 1817 BC Alkmaar
Postbus 30, 1800 AA ALKMAAR
Tel: 072-5476997
rvanriessen@horizoncollege.nl

Commissie Macrodoelmatigheid mbo
t.a.v. de heer F. Leijnse
Postbus 85498
2508 CD DEN HAAG

Alkmaar : 30 november 2017
Kenmerk : 056.2017.AGr.rr
Onderwerp : reactie op definitief advies

Geachte heer Leijnse,

Wij hebben het definitief advies d.d. 7 november jl. van uw commissie inzake de door het Horizon College aangeboden DTP-opleidingen in Noord-Holland Noord ontvangen. Uw Commissie adviseert het Horizon College de opleidingen DTP te beëindigen wegens het niet naleven van de zorgplicht arbeidsmarktperspectief.

Wij hebben het advies van uw commissie inclusief de reactie op de eerder door ons gemaakte opmerkingen op het ontwerpadvies nader bestudeerd en zijn tot de volgende conclusies gekomen.

T.a.v. het oordeel over het arbeidsmarktperspectief van de opleidingen DTP

Uw Commissie baseert het advies op de overweging dat het Horizon College het arbeidsmarktperspectief onvoldoende heeft onderbouwd en relevante inzichten dat het arbeidsmarktperspectief ontbreekt (bij DTP niveau 2) of op termijn matig is (bij DTP niveau 3) niet waarneembaar heeft betrokken bij het besluit de opleiding te gaan starten.

Het Horizon College heeft bij het besluit de opleidingen DTP te starten niet dezelfde bronnen gehanteerd die door uw Commissie in het advies zijn genoemd. Dat betekent echter niet dat het Horizon College niet heeft voldaan aan de in de wet opgenomen zorgplicht arbeidsmarktperspectief. Wij hebben ons wel degelijk ervan verzekerd of er voldoende arbeidsmarktperspectief is voor de betreffende studenten. Wij hebben daarbij ook rekening gehouden met doorstroommogelijkheden, omdat niet iedere student niveau 2 of 3 direct uitstroomt naar de arbeidsmarkt. Wij hebben ook onderzoek gedaan of er voldoende geaccrediteerde BPV-bedrijven zijn. Dat blijken er meer dan genoeg. Wij hebben niet alleen rekening gehouden met de officiële cijfers van het SBB, maar ook aanvullend advies ingewonnen bij het SBB en we zijn in gesprek gegaan met bedrijven in de regio Noord-Holland Noord over hun actuele vraag en behoefte. Daarnaast hebben we een passende numerus fixus gesteld.

Uit zowel het aanvullende advies van het SBB als uit de regionale inventarisatie onder potentiële leerbedrijven blijkt volgens ons dat het arbeidsmarktperspectief gunstiger is dan de (gedateerde) cijfers waar uw Commissie naar verwijst.

Dat uw Commissie ook andere (veelal landelijke) bronnen heeft gebruikt en de verzamelde cijfers anders duidt, betekent niet dat het Horizon College zich niet heeft gehouden aan de zorgplicht arbeidsmarktperspectief en betekent ook niet dat evident sprake is van een dermate ongunstig arbeidsmarktperspectief bij de opleidingen DTP dat deze redelijkerwijs niet aan studenten die voor deze opleiding willen kiezen, aangeboden moeten worden.

Het advies van uw Commissie is voor een belangrijk deel gebaseerd op landelijke prognoses; het lijkt ons niet juist en richting de studenten en leerbedrijven zelfs onredelijk om op basis van prognoses, waar een bepaalde onzekerheid inherent aan is, verstreckende besluiten te nemen als het beëindigen van hun opleiding bij onze instelling.

Het Horizon College zal wel de komende 4 jaar de uitstroom- en doorstroomcijfers nauwkeurig monitoren en bewaken dat wij aan de in de beleidsregel genoemde criteria voor de naleving van de zorgplicht blijven voldoen. Ook zijn wij bereid om de in- en uitstroomcijfers samen met het ROC van Amsterdam en het Media College te analyseren en daar afstemming over te zoeken.

T.a.v. doelmatigheid

Het Horizon College onderschrijft het oordeel van uw Commissie dat geen overeenstemming is bereikt met het Media College. Wij onderschrijven niet het oordeel van uw Commissie dat (alleen) het Horizon College daarmee "in overwegende mate onvoldoende heeft voldaan" aan de bedoelingen van hetgeen de Branchecode goed bestuur en de Beleidsregel macrodoelmatigheid daarover stellen. Voor afstemming is het nodig dat beide partijen open staan voor overleg.

Het Media College heeft op bestuursniveau altijd aangegeven niet akkoord te gaan met feit dat het Horizon College de opleidingen DTP is gestart en heeft ook aangegeven daar geen op overeenstemming gericht overleg over te willen voeren. Evenmin toonde het Media College zich bereid om te bespreken of er in samenwerking een gezamenlijk aanbod in de regio Noord-Holland Noord kon worden georganiseerd.

Kortom, het Horizon College en het Media College zijn het daar niet over eens geworden, maar dat is niet (alleen) aan het Horizon College te wijten.

T.a.v. de toegankelijkheid van onderwijs voor kansarme groepen

Het Horizon College kan de beoordeling van de zorgplichten arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid niet los zien van de zorgplicht een toegankelijk opleidingsportfolio te hebben in de eigen woonregio. Die toegankelijkheid is des te meer van belang als het gaat om jongeren die minder kansen krijgen. De jongeren die nu instromen bij de opleiding DTP hebben voor een groot deel een basisberoepsgerichte leerweg in het vmbo gevolgd. Zij kunnen dus alleen instromen in een niveau 2 opleiding. Het niveau 2 aanbod voor deze jongeren in de regio Noord-Holland Noord is niet ruim en het arbeidsmarktperspectief van niveau 2-opleidingen staat ook al langer onder druk. Toch moet er ook voor hen een aanbod zijn op niveau 2. Daarenboven krijgen 12 studenten om redenen van passend onderwijs extra ondersteuning. Uw conclusie dat dit punt niet van toepassing is voor deze studenten, kunnen wij niet volgen en past ook niet bij de opdracht die een ROC heeft om ook voor deze jongeren een passend aanbod te hebben dat aansluit bij hun motivatie en keuze.

T.a.v. de keuzevrijheid voor studenten woonachtig in de regio Noord-Holland Noord

Het Horizon College komt ook tot een andere afweging waar het betreft keuzevrijheid van studenten om een opleiding in de eigen woonregio te volgen dan wel bij een buiten de regio gelegen (vak)instelling. Het is wat ons betreft onjuist dat u in uw advies vrijwel volledig voorbij gaat aan het belang van de studenten woonachtig in Noord-Holland Noord. Het is bij een dergelijke, weinig specialistische opleiding, in hun belang dat zij in hun eigen woonregio een opleiding van hun keuze kunnen volgen.

In uw reactie op onze opmerkingen op dit punt volstaat u met de stelling dat er uit het oogpunt van arbeidsmarktperspectief voor een aantal studenten geen ruimte hoeft te zijn voor keuzevrijheid. Zoals eerder aangegeven stelt het Horizon College zich op het standpunt dat het belang van deze studenten prevaleert, juist omdat extra aanbod niet leidt tot ondoelmatigheid. Uw conclusie dat het uit het oogpunt van doelmatigheid verdedigbaar is dat er geen vrije keuze is voor deze studenten, delen wij dan ook niet. Het betekent voor een belangrijk deel van hen dat zij helemaal geen keuze hebben, omdat het aanbod van het Media College voor een belangrijk deel van hen niet toegankelijk is gezien de reistijd en hun woonplaats, achtergrond en omstandigheden. Dit is des te opvallender, omdat studenten woonachtig in de regio Amsterdam voor deze opleidingen wel kunnen kiezen uit een regulier ROC en een vakinstelling in hun woonregio.

Bij het verzorgen van opleidingen dient niet uitsluitend gekeken te worden naar arbeidsmarktperspectief, maar ook naar de toegankelijkheid van het aanbod. Het is wat ons betreft de opdracht aan een ROC om naast de zorgplicht arbeidsmarktperspectief ook te zorgen voor een toegankelijk aanbod en voldoende keuzemogelijkheden voor de studenten in de woonregio.

Wij doen op dit punt, nu wij uw Commissie daar helaas niet van hebben kunnen overtuigen, een expliciet beroep op de minister om in het belang van de studenten die het betreft voldoende gewicht te geven aan dat aspect.

Samengevat delen wij u mee dat wij opnieuw contact zullen zoeken met de instellingen in de regio Amsterdam die de opleiding DTP bieden met de vraag op welke wijze samenwerking bij deze opleidingen in de regio Noord-Holland Noord mogelijk is.

Zolang er nog geen ander passend aanbod is voor deze opleidingen in de regio Noord-Holland Noord stoppen wij nog niet met het verzorgen van deze opleidingen. Verder zullen wij de komende jaren de instroom-, doorstroom en uitstroom naar arbeidsmarkt of vervolgopleiding nauwkeurig monitoren en bewaken dat wij daarmee voldoen aan de in de wet genoemde zorgplichten.

Met vriendelijke groet,

A.J. (Anja) Grootoonk
Voorzitter College van Bestuur